

**Konkurs przedmiotowy z geografii
dla uczniów gimnazjów
w roku szkolnym 2014/2015
Zawody III stopnia (etap wojewódzki)**

Na rozwiązanie zadań przeznaczona jest 90 minut.

Powodzenia.

Zadanie 1. (0 – 1)

Oblicz rozciągłość równoleżnikową Azji, której krańcowe punkty mają podane niżej wartości współrzędnych geograficznych.

A. $1^{\circ}16'N$ B. $77^{\circ}45'N$ C. $26^{\circ}00'E$ D. $170^{\circ}00'W$

Obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 2. (0 – 2)

Każdemu z opisów długości dnia i nocy przyporządkuj jedną z podanych dat.

A. 23 września B. 30 czerwca C. 25 grudnia

a) W Tokio ($35^{\circ}30'N$, $140^{\circ}E$) i Buenos Aires ($35^{\circ}30'S$, $59^{\circ}W$) dzień i noc są tak samo długie.

.....

b) W Oslo ($60^{\circ}N$, $10^{\circ}10'E$) dzień jest dłuższy niż w Kairze ($30^{\circ}N$, $30^{\circ}45'E$).

c) W Rzymie ($41^{\circ}50'N$, $12^{\circ}E$) dzień jest dłuższy niż w Londynie ($51^{\circ}30'N$, 0°).

Zadanie 3. (0 – 1)

Różnica czasu słonecznego między Petersburgiem a Seulem wynosi 6 godzin 32 minuty. Oblicz długość geograficzną Seulu, wiedząc, że Słońce w tej miejscowości wschodzi wcześniej niż w Petersburgu ($60^{\circ}N$, $30^{\circ}E$).

Obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 4. (0 – 1)

Ile jest miejsc (punktów) na Ziemi, w których 22 czerwca Słońce góruje na wysokości 60° , a czas słoneczny różni się od czasu uniwersalnego o 4 godziny i 20 minut?

Obliczenia:

Odpowiedź:

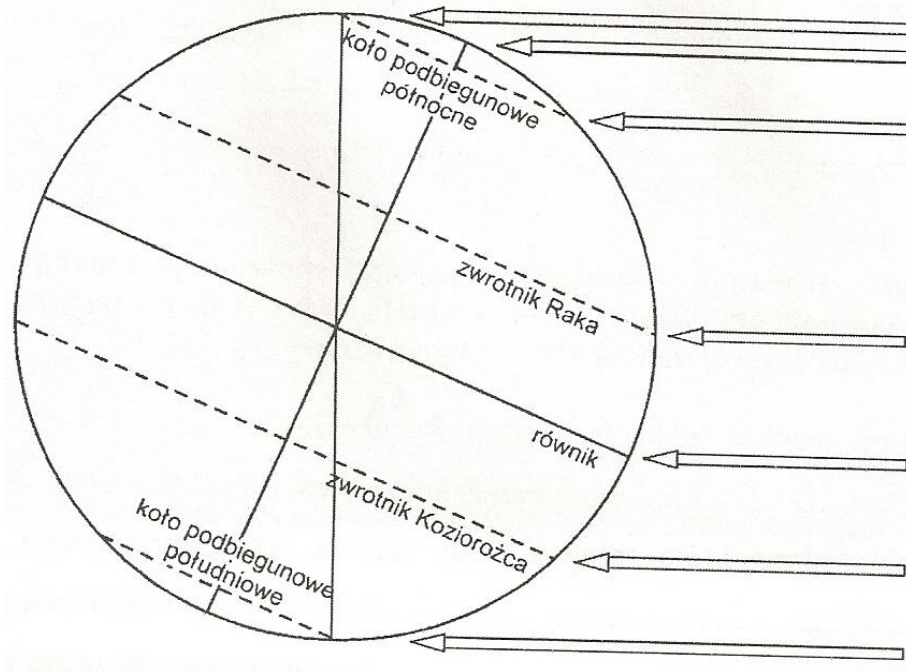
Zadanie 5. (0 – 1)

W roku 2012 luty miał 29 dni. Podaj kolejny rok, w którym luty będzie miał taką samą liczbę dni.

.....

Zadanie 6. (0 – 1)

Na rysunku przedstawiono oświetlenie Ziemi w pierwszym dniu jednej z astronomicznych pór roku.

P. Wład, *Geografia*, Ortus, Raszyn 2002

Do każdego zjawiska astronomicznego dobierz miejsce, w którym zjawisko to występuje podczas oświetlenia Ziemi przedstawionego na rysunku. Nazwy miejsc wybierz spośród podanych poniżej.

Miejsca:

- A. obszar od koła podbiegunowego północnego do bieguna północnego,
- B. punkt na zwrotniku Koziorożca,
- C. punkt na zwrotniku Raka,
- D. obszar od koła podbiegunowego południowego do bieguna południowego.

Zjawisko astronomiczne	Miejsce występowania
a) górowanie Słońca w zenicie	
b) występowanie dnia polarnego	

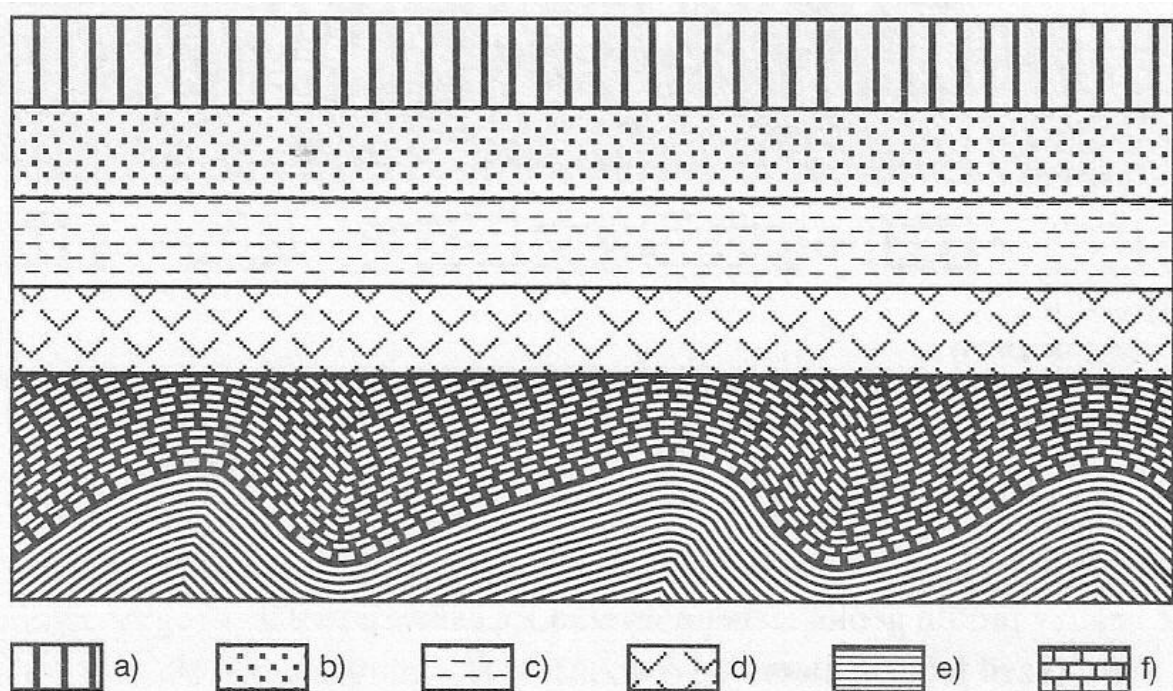
Zadanie 7. (0 – 1)

Do jakiej grupy skał należą wszystkie wymienione skały: ropa naftowa, węgiel brunatny, wapień muszlowy?

- A. osadowych okruchowych
- B. magmowych
- C. osadowych organicznych
- D. osadowych chemicznych

Zadanie 8. (0 – 1)

Podkreśl poprawne uzupełnienie zdania.

P. Wład, *Geografia*, Ortus, Raszyn 2002

- a) glina zwałowa moreny dennej, b) piaski rzeczne c) ily jeziorne
d) pokrywa skał bazaltowych e) piaskowce ze śladami fauny morskiej, f) wapień

Z analizy profilu geologicznego wynika, że najmłodszym wydarzeniem

- A. była akumulacja w środowisku jeziornym.
- B. była akumulacja w środowisku morskim.
- C. były wylewy lawy.
- D. było nasunięcie lądolodu.
- E. było zrównanie sfałdowanych warstw skalnych.

Zadanie 9. (0 – 1)

Dokończ zdania, wybierając i podkreślając odpowiednie wyrażenia tak, aby przedstawiały związki i zależności.

- A. Wybrzeże dalmatyńskie powstało w wyniku *zatopienia dolnych odcinków dolin polodowcowych/ zalania przez morze dolin górskich ułożonych równolegle do linii brzegowej.*
- B. Deltę powstają na wybrzeżach mórz *o małym falowaniu/ o licznych, głębokich zatokach i dużym falowaniu.*
- C. Procesy krasowe występują na obszarach zbudowanych ze *skał węglanowych w wilgotnym klimacie/ skał magmowych w klimacie równikowym.*

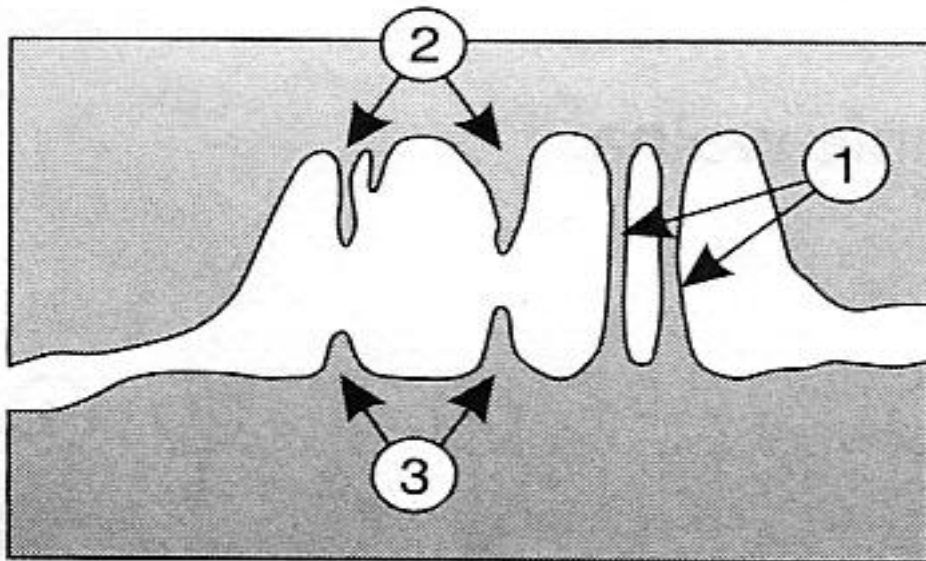
Zadanie 10. (0 – 2)

Oceń prawdziwość zdań. Wstaw literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F, jeśli zdanie jest fałszywe.

- A. Gołoborza w Górach Świętokrzyskich powstała w procesie rozpadu blokowego spowodowanego zamrozem.
- B. Skutki działalności eolicznej najbardziej widoczne są na pustyniach.
- C. Korazja prowadzi do obniżenia powierzchni terenu.
- D. Na obszarach zbudowanych ze skał węglanowych dominuje wietrzenie chemiczne.
- E. Erozja wsteczna na obszarach źródłowych może doprowadzić do powstania bystrzy i wodospadów.
- F. Do form krasu powierzchniowego należą: mogoty, zebra, draperie, polje.

Zadanie 11. (0 – 1)

Rysunek przedstawia przekrój przez komorę jaskini. Którą cyfrą oznaczono stalagmity?

P. Wład, *Geografia*, Ortus, Raszyn 2002

.....

Zadanie 12. (0 – 2)

Uzupełnij tabelę, wpisując we właściwe miejsca nazwy czynników rzeźbotwórczych oraz nazwy procesów rzeźbotwórczych, wybierając spośród podanych:

- a) wiatr, woda płynąca, fale morskie, lodowiec,
b) korazja, erozja, akumulacja, abrazja.

L.p.	Forma rzeźby	Czynnik rzeźbotwórczy	Proces rzeźbotwórczy
1.	grzyb skalny		
2.	kar (cyrk lodowcowy)		
3.	barchan		
4.	klif		

Zadanie 13. (0 – 1)

Przyporządkuj odpowiednim formom rzeźby terenu występującym w Polsce procesy rzeźbotwórcze, które doprowadziły do ich powstania.

A. Wąwóz Królowej Jadwigi w rejonie Sandomierza

B. Jaskinia Łokietka

C. Wieżyca

1. procesy krasowe 2. erozja wód płynących
3. akumulacja morska 4. akumulacja lodowcowa

Zadanie 14. (0 – 1)

Wybierz dokończenie zdania.

Podczas bryzy nocnej nad Bałtykiem

- A. suche, chłodne powietrze przemieszcza się z lądu w stronę morza.
B. suche, ciepłe powietrze przemieszcza się z lądu w stronę morza.
C. wilgotne, ciepłe powietrze przemieszcza się znad morza w stronę lądu.
D. wilgotne, chłodne powietrze przemieszcza się znad lądu w stronę morza.

Zadanie 15. (0 – 1)

Do opisu produktu kondensacji pary wodnej dobierz właściwą nazwę, wybierając z niżej podanych.

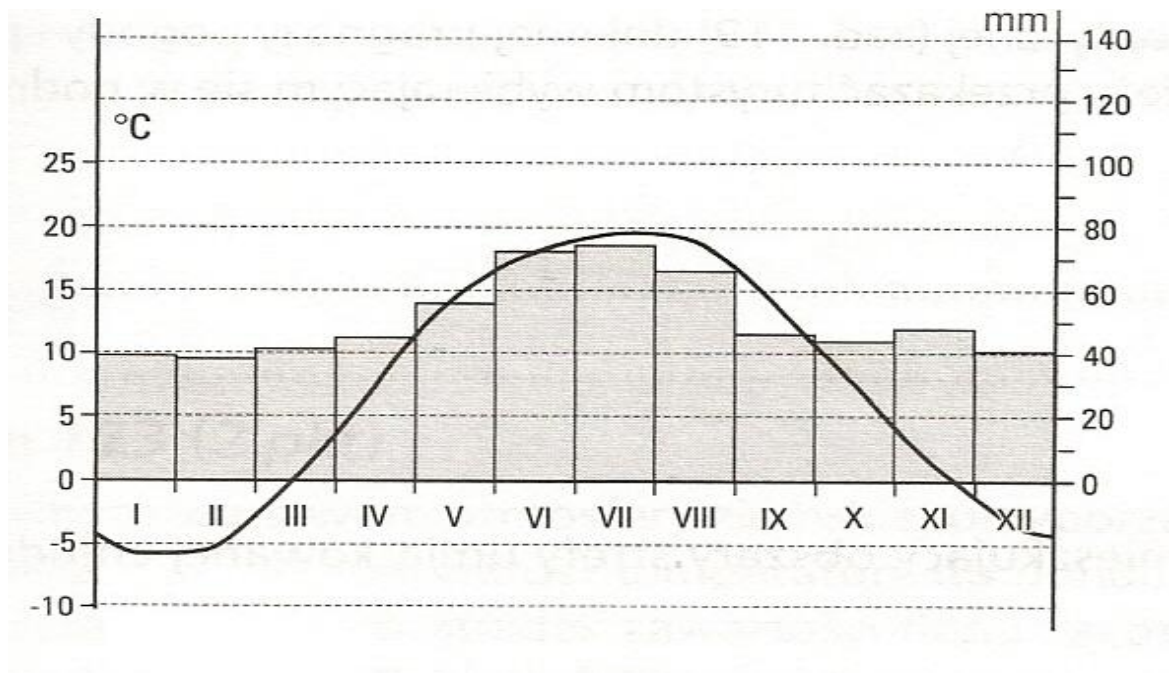
szron, szadź, rosa, gołoledź

Tworzy się podczas bezchmurnej i bezwietrznej pogody, zwłaszcza wieczorem i nocą, kiedy podłoże znacznie się oziębia wskutek wypromieniowania ciepła. Skroplona para wodna z ochłodzonego powietrza osiada w temperaturze dodatniej na powierzchniach poziomych.

.....

Zadanie 16. (0 – 2)

Na podstawie rocznego rozkładu temperatur i opadów określ strefę klimatyczną i typ klimatu oraz oblicz roczną amplitudę temperatury.

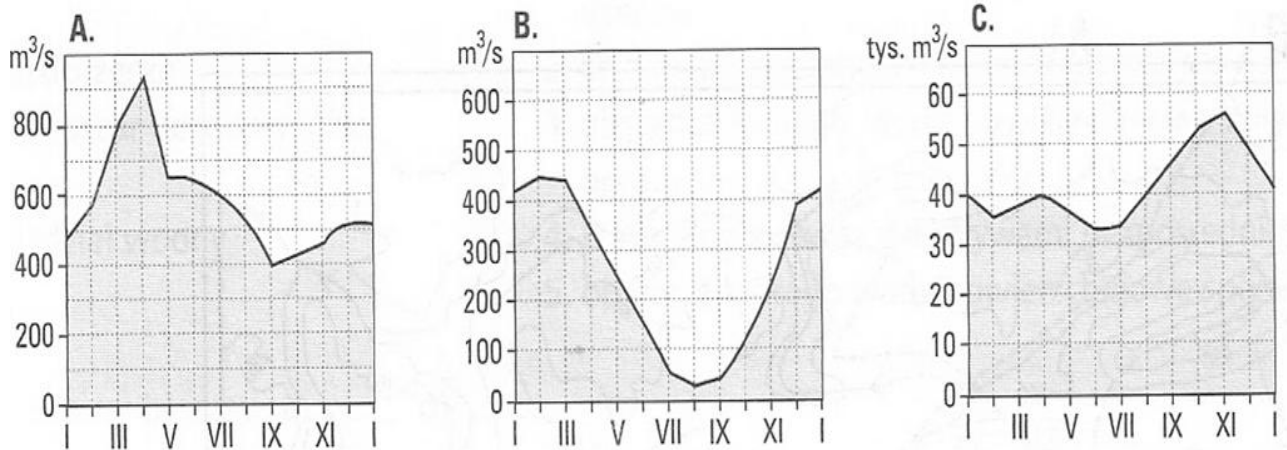

J. Kop, *Geografia*, PWN, Warszawa 2007

- a) strefa klimatyczna –
- b) typ klimatu –
- c) roczna amplituda temperatury –

Zadanie 17. (0 – 1)

Na wykresach przedstawiono ustroje rzeczne.

J. Kop, *Geografia*, PWN, Warszawa 2007

Który wykres odpowiada ustrojowi rzeczemu deszczowo-śródziemnomorskiemu?

Zadanie 18. (0 – 1)

Lasy namorzynowe to inaczej lasy

- A. monsunowe.
- B. równikowe.
- C. mangrowe.
- D. widne.

Zadanie 19. (0 – 1)

Podkreśl fałszywe uzupełnienie zdania.

Zasolenie przypowierzchniowych wód oceanicznych zależy od

- A. ilości opadów atmosferycznych.
- B. intensywności parowania.
- C. ukształtowania dna morskiego.
- D. ilości wód dopływających z lądów.

Zadanie 20. (0 – 1)

Podkreśl prawidłowe uzupełnienia zdań.

a) W miarę przesuwania się od równika do zwrotników średnie zasolenie przypowierzchniowych wód oceanicznych:

- A. maleje.
- B. wzrasta.
- C. nie zmienia się.

b) W miarę przesuwania się od zwrotników ku wyższym szerokościom geograficznym średnie zasolenie przypowierzchniowych wód oceanicznych:

- A. maleje.
- B. wzrasta.
- C. nie zmienia się.

Zadanie 21. (0 – 2)

Wymień dwie pozytywne i dwie negatywne konsekwencje budowy na rzekach tam lub sztucznych zbiorników.

a) Konsekwencje pozytywne:

- 1.
- 2.

b) Konsekwencje negatywne:

- 1.
- 2.

Zadanie 22. (0 – 2)

Wpisz przynależność polityczną podanych terytoriów.

- A. Gibraltar –
- B. Falklandy –
- C. Grenlandia –

Zadanie 23. (0 – 1)

Wybierz trzy cechy typowe dla polskiego rolnictwa.

- A. Uprawa głównie pszenicy i żyta.
- B. Dominacja gospodarstw specjalistycznych, wielkoobszarowych.
- C. Dominacja państwowej własności użytków rolnych nad własnością prywatną.
- D. Znacznie większy chów trzody chlewnej niż chów bydła.
- E. Duże rozdrobnienie gospodarstw.

Zadanie 24. (0 – 1)

W których krainach geograficznych Polski znajdują się wymienione obiekty o walorach turystycznych? Wybierz spośród podanych.

Karkonosze, Pojezierze Pomorskie, Tatry, Pieniny,
Wyżyna Krakowsko-Częstochowska, Bieszczady

- A. Wąwóz Homole, Trzy Korony –
- B. Wodospad Szklarki, Wodospad Kamieńczyk –
- C. Tarnica, Solina –

Zadanie 25. (0 – 1)

Podkreśl nazwę obiektu wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO.

- A. Stare Miasto w Gdańsku
- B. Kopalnia Soli Bochnia
- C. Zamek Ogródzieniec
- D. Zamek krzyżacki w Malborku

Zadanie 26. (0 – 1)

W którym podpunkcie przedstawiono cele i zadania ONZ?

- A. Działanie na rzecz zwiększenia współpracy między państwami w dziedzinie ochrony zdrowia i epidemii chorób zakaźnych, a także ustalanie norm dotyczących składu lekarstw i jakości żywności. Organizacja dąży również do zapewnienia opieki medycznej ludności świata oraz zmniejszenia umieralności niemowląt.
- B. Zapewnienie pokoju oraz bezpieczeństwa, wspieranie rozwoju społecznego i gospodarczego, a także działanie na rzecz przestrzegania praw człowieka.
- C. Zapewnienie pokoju i bezpieczeństwa, kontrola cen ropy naftowej w najbiedniejszych krajach.

Zadanie 27. (0 – 3)

Na mapie Europy przedstawiono trasę, którą pokonał statek płynący z portu X do portu Y.

J. Kop, *Geografia*, PWN, Warszawa 2007

a) Wpisz nazwę kraju, z którego statek wypłynął, oraz nazwę kraju, do którego dotarł.
Statek wypłynął z, dopłynął do

b) U szereguj mijane obiekty lub pokonywane przez statek akweny na trasie z portu X do portu Y, wpisując do schematu właściwe litery.

- A. Gotlandia, B. Cieśnina Mesyńska, C. Cieśnina Sund, D. Korsyka,
E. Kanał La Manche, F. Półwysep Bretoński, G. Cieśnina Gibraltarska

X → → → → → → → → → Y

Zadanie 28. (0 – 1)

Wpisz nazwy opisywanych roślin uprawnych.

A. Roślina oleista, której niemal wyłącznymi producentami są kraje basenu Morza Śródziemnego. Drzewa, z których zbierane są owoce, cechują się długowiecznością (mogą owocować dłużej niż 200 lat).

B. Jest wieloletnią rośliną strefy międzyzwrotnikowej, pochodzącą z Wyżyny Abisyńskiej, ale od dziesiątków lat potentatem w jej uprawie i eksporcie jest Brazylia. Znaczącymi eksporterami są również Kolumbia, Wietnam, Indonezja.

Zadanie 29. (0 – 1)

W Indiach eksport wynosi 164 mld USD, a import 268 mld USD.

Oblicz saldo handlu zagranicznego dla tego kraju.

.....

Zadanie 30. (0 – 1)

Oblicz gęstość zaludnienia obszaru, wiedząc, że jego powierzchnia wynosi 9,4 tys. km², a liczba ludności 1 mln.

Obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 31. (0 – 2)

Uzupełnij tabelę, wykorzystując podane określenia.

rabin, Biblia, meczet, Wedy, pop, mantra, cerkiew,
judaizm, hinduizm, zbór, muła, pastor, Tora, islam

L.p.	Religia	Świątynia	Duchowny	Święta księga/ i
1.				Koran
2.	prawosławie			
3.		synagoga		